

I ell? Quan l'agressor és el pacient

Abordatge de les Violències Masclistes a Atenció Primària

Heinrich Geldschläger (Associació Conexus)

Psicòleg i Director de Recerca i Projectes Internacionals

Barcelona, 25 de Novembre de 2025

Moltes felicitats! Moltes gràcies!

20 anys de compromís i reptes pendents

Barcelona, 25 de Novembre de 2025

I ell?

Quan l'agressor és el pacient

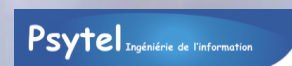
25-11-2025, CAMFiC, Barcelona

Heinrich Geldschläger (Associació Conexus)

Projecte Europeu REC-VAW-2016/776919

<https://www.work-with-perpetrators.eu/projects/engage>

Co-finançat per la Unió Europea

Abordatge d'homes que exerceixen violència masclista contra la parella en serveis de salut

1. **Per què i per a què abordar les VM amb els pacients**
2. **Pas 1: Identificar la violència en els homes – indicadors i senyals**
3. **Pas 2: Preguntar als homes sobre la violència de gènere**
4. **Pas 3: Motivar als homes agressors per a la derivació**
5. **Pas 4: Derivar als homes a un programa específic, resposta coordinada**

VIOLENCIA MACHISTA

Igualdad confirma como violencia machista el asesinato de una estadounidense en Málaga

EP | Málaga | 12 ABR 2024 - 16:32 CEST

El supuesto agresor, también de EE UU y pareja de la víctima, está detenido y no constan denuncias previas sobre él

Thais, de 34 años, es la octava víctima mortal por violencia de género en 2024

PÚBLICO

Asesinadas dos mujeres y dos niñas en 48 horas en tres crímenes machistas

PÚBLICO / EFE

VIOLENCIA DE GÉNERO

Igualdad condena el asesinato machista de una mujer de 37 años en Girona, que deja tres menores huérfanos

MARÍA G. SAN NARCISO

VIOLENCIA MACHISTA

Igualdad confirma como violencia machista el asesinato de una estadounidense en Málaga

EP | Málaga | 12 ABR 2024 - 16:32 CEST

El supuesto agresor, también de EE UU y pareja de la víctima, está detenido y no constan denuncias previas sobre él

Thais, de 34 años, es la octava víctima mortal por violencia de género en 2024

PÚBLICO

Asesinadas dos mujeres y dos niñas en 48 horas en tres crímenes machistas

PÚBLICO / EFE

VIOLENCIA DE GÉNERO

Igualdad condena el asesinato machista de una mujer de 37 años en Girona, que deja tres menores huérfanos

MARÍA G. SAN NARCISO

VIOLENCIA MACHISTA

Un hombre mata a su pareja y sus dos hijos en El Prat de Llobregat

REBECA CARRANCO | Barcelona | 10 ABR 2024 - 07:18 CEST

El agresor, contra el que no constan denuncias por violencia machista, se ha suicidado en la estación de la localidad barcelonesa

VIOLENCIA MACHISTA

En libertad el abogado Conde-Pumpido tras ser detenido acusado de violencia de género

ÓSCAR LÓPEZ-FONSECA | Madrid | 26 ABR 2024 - 17:13 CEST

El arresto se ha producido en Madrid, después de que la expareja del letrado denunciase que la había agredido y amenazado de muerte

VIOLENCIA MACHISTA

Detenido un hombre en Elche por agredir con un cuchillo a su pareja tras dar a luz

MARIO ABRIL | Elche | 11 ABR 2024 - 10:38 CEST

El hombre, de 37 años, cometió el ataque machista en una sala del Hospital Universitario del Vinalopó. La víctima, de 28, se encuentra en la UCI

VIOLENCIA MACHISTA

Un niño de 13 años queda en libertad tras haber apuñalado varias veces a su exnovia, una menor de la misma edad

MICAELA VARELA | México | 23 ABR 2024 - 22:16 CEST

La víctima, que salía del colegio en Iztapalapa cuando su agresor la propinó 15 cuchilladas, sigue en el hospital con suturas

Què fem amb els homes?

Per què i per a què?

- Per canviar la mirada quan pensem en les violències masclistes
- Per a que la responsabilitat (més que la vergonya) canviï de bàndol
- Per augmentar les probabilitats de detecció
- Per que si els homes no deixen d'exercir-les, les violències masclistes no acabaran
- Per a millorar la seguretat i el benestar de les víctimes / supervivents (dones i NNA)

Per què i per a què?

Diferents estudis han mostrat:

- 40 - 90% dels homes que entren en un programa per a agressors es visiten a serveis de salut (o d'altres) en els mesos anteriors
 - La majoria de professionals de la salut sap o sospita que alguns dels seus pacients exerceixen VM (enquesta estatal amb 347 metges/es d'AP: 43,8% havia detectat com a mínim un home agressor, 49% metgeses, 37,3% metges)
 - La majoria de les guies i formacions sobre l'abordatge de la violència masclista es refereix exclusiva o majoritàriament a dones víctimes
 - Molt(e)s professionals no saben com o tenen por a abordar el tema en els homes / agressors
- **Necessitat de guies / formació** sobre l'abordatge de la violència en homes

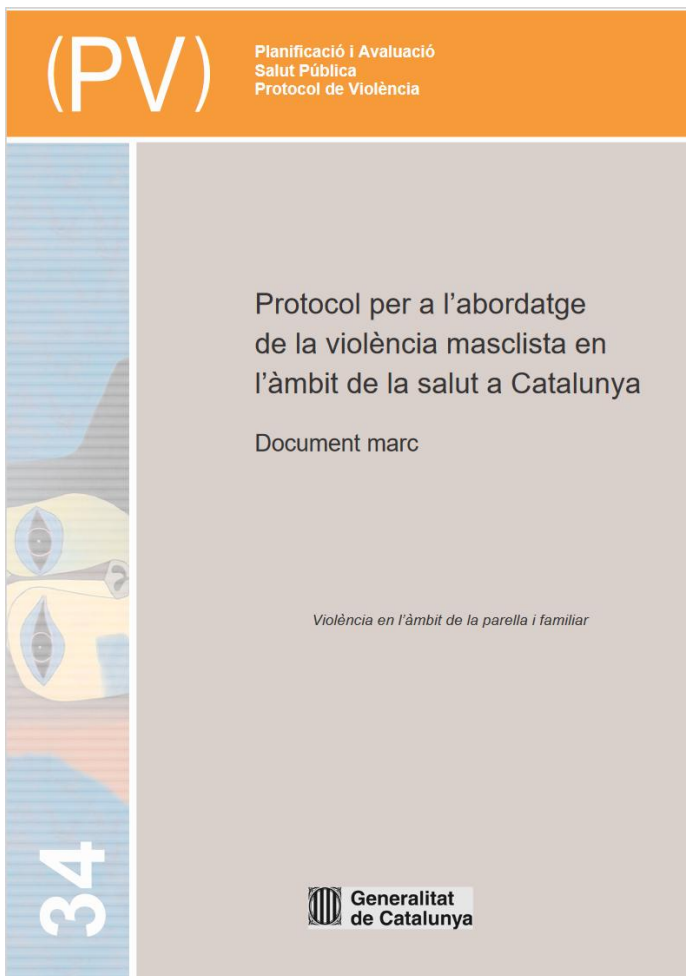

Protocol de Salut (2009)

3. Atenció i recuperació (p. 38)

A més, **pot ser adient l'atenció al presumpte agressor i la seva derivació a dispositius especialitzats**, ja que moltes vegades són usuaris del mateix equip d'atenció primària que la víctima.

L'actuació amb el presumpte agressor **no ha de posar en perill la seguretat de la dona i les persones dependents**. Només en el cas que es confirmi la sospita de violència, encara que no se n'ha constatat l'eficàcia, es pot oferir al maltractador la derivació al dispositiu adequat, si en el territori hi ha algun programa específic per als homes violents. L'actuació amb l'agressor s'ha de dur a terme després de la valoració de risc en què es pugui trobar la dona i és molt important preservar la seva confidencialitat.

Model d'Atenció (2021)

2. El plantejament del Model d'atenció a la salut en situacions de violències masclistes (p. 5)

Model d'atenció a la salut de les dones que viuen o han viscut situacions de violències masclistes i la dels seus fills i filles

29 de gener de 2021

Ara bé, cal reconèixer que l'abast d'aquest abordatge transcendeix la configuració d'aquest Model, que ha prioritzat oferir els marcs conceptuals i metodològics i les eines per a l'atenció a la salut de les dones, però que **en el futur ha d'incorporar les aproximacions específiques diferenciades que requereix la figura de l'agressor.** També caldrà aprofundir en el treball amb les criatures.

Sabeu o sospiteu que algun home que ateneu com a pacient exerceix violència masclista (contra la parella)?

Heu abordat el tema amb ell?

Sabríeu on derivar-lo si accedeix a rebre atenció especialitzada?

**Quins són els principals obstacles
per abordar la (possible) violència masclista
en un pacient home?**

Pors en abordar la violència de gènere amb homes

Por de la reacció de l'home (ràbia)

1. increment en el risc per a les víctimes (reacció violenta amb ella / infants)
2. risc per a un/a mateix/a (reacció violenta amb professional)
3. impacte en la relació de treball (por de perdre l'home com a usuari del servei)

Respostes a aquestes pors comprensibles

1. mesures de seguretat per a les víctimes (vegi's transparències següents)
2. mesures de seguretat a la feina + la majoria d'homes no són violents amb professionals
3. la majoria d'homes no s'oposa a ser preguntats si es fa amb respecte / sense jutjar-los

Risc de *no* abordar la violència de gènere amb homes

- la violència seguirà ...

Seguretat de les víctimes com a prioritat

Centrar-nos en **la seguretat i el benestar de les dones i els nens i les nenes** afectades per la violència és la nostra **prioritat** en cada etapa de l'abordatge dels homes

Això significa que en totes les fases del treball amb els agressors també hem d'assegurar-nos que ens ocupem de qüestions específiques relacionades amb les víctimes

El sistema importa: és important que el sistema respongui a la violència masclista de manera apropiada i coordinada

Bones pràctiques per a la seguretat de la víctima

- Assegureu-vos que tota informació proporcionada per la víctima sigui confidencial i reconeixeu els efectes de la violència
- Aneu amb compte amb la manipulació que els agressors plantegen sovint als i les professionals
- Assegureu-vos que els homes siguin responsables de la seva violència i eviteu culpar a les víctimes
- Proporcioneu suport a les víctimes en serveis especialitzats per a l'avaluació del risc, l'empoderament i la planificació de la seguretat
- Considereu les expectatives que les dones poden tenir sobre el canvi dels agressors i l'impacte que poden tenir en les seves decisions
- Eviteu qualsevol tipus de teràpia de parella o mediació

Pas 1: Identificar la violència de gènere en els homes – indicadors i senyals

**Quins indicadors feu servir per saber o sospitar
que un usuari exerceix violència masclista?**

Indicadors en el discurs de l'home

- Parlar de conductes relacionals que constitueixen diferents tipus de violència (físic, sexual, emocional, econòmic)
- Referir-se a comportaments excessivament gelosos i de control sobre la parella «qui sempre ha de dir-li on és»
- Actituds o comentaris sexistes o misògins sobre la parella o les dones en general
- Eufemismes que podrien indicar qualsevol dels anteriors (p. ex., "gran baralla" o "discussió forta", etc.)

Indicadors en el comportament de l'home o la parella

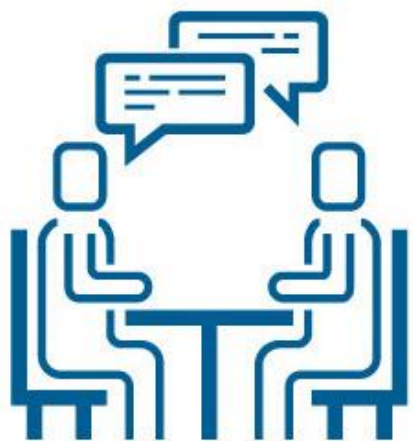
- Sempre acompanya la parella, fins i tot, durant les visites rutinàries i insisteix a ser-hi (i ella està decebuda o té pressa per acabar)
- Parla per ella, la interromp o la corregeix, no la deixa parlar, la desacredita o la devalua, intenta prendre decisions per ella
- Justifica o minimitza les lesions o estats psicològics de la seva parella, que poden ser causa de situacions de violència
- La culpa dels seus problemes
- Mostra dificultats per controlar l'ansietat i l'estrès; té canvis d'humor o aixeca la seva veu
- Mostra dues actituds aparentment contradictòries:
estar en silenci, a la defensiva, negar-se a respondre preguntes o parlar massa, massa complaent, massa somrient, massa present, especialment durant l'entrevista amb la parella

Indicadors en el comportament de l'home o la parella (cont.)

- Mostra una actitud no verbal amenaçadora o una gesticulació que envaeix l'espai de la dona
- És violent o abusiu cap a la seva parella a la visita o sala d'espera
- Intenta manipular o controlar la parella, el / la professional o la situació (per exemple, el tipus de preguntes o la durada de l'entrevista)
- Desqualifica les professionals com a dones, o mostra una actitud degradant i agressiva cap a la professional dona
- En presència de l'home, la parella baixa la mirada, calla o es posa en actitud sotmesa
- Diferents actituds de la dona entre sessions conjuntes amb l'home i sessions amb ella sola
- Ell l'acusa a ella de ser la causa o el desencadenant del conflicte o nega que n'hi hagi cap

Estudi de cas - Primer exercici: Pas 1

- Si us plau, llegiu el cas assignat
- Marqueu en el text tots els indicadors que senyalen a que l'home descrit pot ser un agressor
- Discutiu amb un/a company/a quins indicadors heu trobat

Pas 2: Preguntar als homes sobre la violència de gènere

Preguntar als homes sobre la violència de gènere

- Crear un entorn de privadesa i seguretat que faciliti la revelació i explicar les condicions de confidencialitat
- Molts homes recorden haver estat preguntats sobre la violència com un factor important pera obrir-se i compartir informació de la que mai abans havien parlat
- No abordar el tema de la violència de gènere en presència de la seva (ex) parella o fills / filles
- Explorar la violència amb preguntes progressives, de genèriques a més específiques i enfocades

Preguntes embut generals

Figura 1.
Preguntes embut generals

Preguntes embut específiques

El teu problema X (estrès, alcoholisme, gelosia, etc.) ha afectat la teva relació? De quina manera?

Què pensa la teva parella del teu problema X? Com l'afecta?

Quan estàs X (gelós / ebri / nerviós / etc.),
com reaccions amb la teva parella o els teus fills / filles?

Quan has estat molt X, alguna vegada has perdut la calma amb
la teva parella o amb els teus fills / filles? Què has fet exactament?

Quan el problema X era pitjor, alguna vegada vas fer
alguna cosa de la qual t'haguessis penedit després?

Què és el pitjor que mai va passar
quan estaves X?

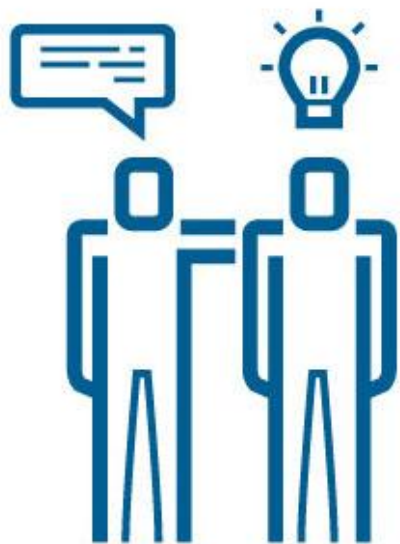
Estant X, has pensat a fer-te
mal a tu mateix o suïcidar-te?
I a ferir o matar a algú altre?

Figura 2.
Preguntes embut
específiques: Explorant les
conseqüències del problema
presentat (X)

- **Tirar del fil:** explorar amb més detall les incidències de conflicte i la possible violència narrada superficialment per l'home. Usant una crèdula "actitud Colombo" d'interès i curiositat genuïns, podem preguntar per buits i aparents inconsistències o contradiccions en la narració sense una confrontació directa
- **Gambito – acceptació de minimitzacions:** explorar els incidents de violència i l'experiència i les intencions de l'home amb més detall sense crear una reacció defensiva: "Quan dius 'discussió forta', a què et refereixes?", "què va passar exactament / què vas fer?", "què creus que sentia la teva parella?"
- **Perspectives:** preguntar sobre les perspectives d'altres persones significatives (parella, filles i fills, progenitors, germans / germanes, amics / amigues, etc.) sobre els seus actes de violència de vegades permet als homes connectar (des d'una certa empatia) amb les conseqüències que la seva violència ha causat en altres i iniciar un procés de responsabilitat i motivació per canviar

Estudi de cas - Segon exercici: Pas 2

Preguntar per la violència a través del mètode de l'embut
(role - playing)

Pas 3: Motivar als homes agressors per a la derivació

Motivar als agressors per a la derivació

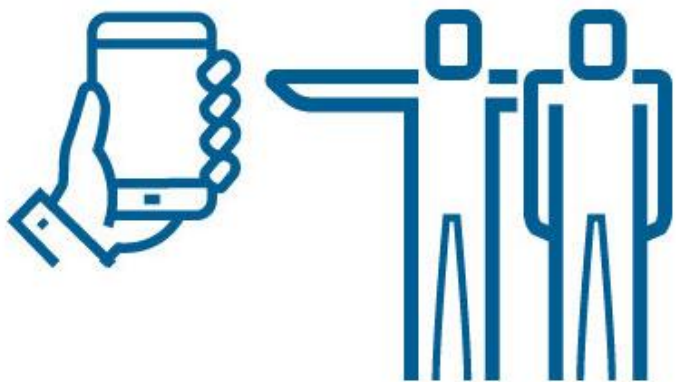
- Un dels principals objectius d'abordar els homes és **motivar** els agressors a **assumir la responsabilitat** de la seva violència i **iniciar un procés de canvi** per aturar-la
- Molts homes poden ser **ambivalents** o fins i tot **resistents** a l'hora d'iniciar un procés de canvi i podria ser necessari un treball de motivació per preparar una derivació exitosa
- Enlloc de convèncer a un home a canviar, es més útil acompanyar-lo per **identificar les raons** per les que no utilitzar la violència i què ajuda a canviar en la direcció desitjada (Jenkins, 1990, 2006 - Invitacions a la responsabilitat; Miller & Rollnick, 1991 - Entrevista motivacional)

Possibles motivacions pel canvi

- Por a les conseqüències legals
 - Informar i espantar sobre què passa si no es tracta aquest tema
- Desig o necessitat d'afecte / amor / relació
 - Mostrar incompatibilitat amb la violència
- Desig de ser bon pare
 - Mostrar incompatibilitat amb la violència
(explorar les conseqüències en menors, imatge d'ell, etc.)
- Desig de no ser com el propi pare (si era agressor)
 - Recuperar l'experiència pròpia i la de la mare

Creant discrepància

	Beneficis	Costos
Seguir utilitzant la violència	Ensortir-me'n amb la meua No haver de donar respostes / escoltar crítiques Ella no surt/ flirteja No sentir-me vulnerable / impotent	Problemes legals Impacte en parella/fill(e)s Perdre relació parella Afecta altres relacions Vergonya / culpa Auto-imatge
Canviar i deixar d'utilitzar la violència	Salvar / recuperar relació parella / fill(e)s No fer més mal Millorar altres relacions Recuperar auto-estima / respecte / integritat	Incertesa del procés de canvi Por (perdre identitat) Reconèixer fets dolorosos Assumir emocions desagradables

Pas 4: Derivar
als homes a un programa
per a agressors, resposta
coordinada

a un programa per a agressors

- Si heu detectat i abordat la violència de gènere en un usuari i heu pogut co-crear un reconeixement i una motivació suficients per a la derivació, **s'ha de derivar a l'home a un programa per a agressors**
- Un programa estructurat per a agressors generalment implica una **fase individual** d'acollida i avaluació, una **intervenció grupal (o individual)** i, idealment, una **fase de seguiment** per a veure si s'assoleixen i mantenen els objectius
- Els programes per a agressors han de complir diferents **estàndards de qualitat**, que inclouen el **contacte pro-actiu amb les (ex) parelles** dels homes amb els que s'intervé, per a assegurar-se de que reben la informació i el suport que necessiten per a que elles i les seus fills i filles estiguin segures

- L'assessorament individual clarament orientat a parar l'ús de la violència pot ser una alternativa si inclou l'avaluació i gestió del risc dins d'un enfocament orientat a la seguretat de la víctima/supervivent
- És important **preparar bé la derivació i informar** a l'home de per què es fa, quins són els beneficis per a ell (i pels altres), quins són els seus drets i responsabilitats en relació a la derivació i què esperar
- Acordar un **mecanisme de retorn i coordinació amb** el servei especialitzat al que deriven l'home mentre segueix treballant amb ell i sobre com donar suport a la seva participació en el programa i contribuir a vigilar el nivell de risc
- **No deriven** a un home que utilitza violència de gènere a cursos o programes de gestió de la ira, assessorament o teràpia de parella, mediació o teràpia familiar, o psicoteràpia general

A on derivar?

A Catalunya, com a la resta d'Espanya, existeixen tres tipus de programes d'atenció a homes que exerceixen violència masclista:

1. Dins de les **institucions penitenciàries** (presons), per a interns condemnats per violència de gènere,
2. Com a **mesures penals alternatives** (MPA), per a homes condemnats per violència de gènere i amb suspensió de la pena privativa de llibertat amb la condició de participar en el programa,
3. Per a homes que acudeixen **voluntàriament** / sense ordre judicial, els **únics als que es poden derivar homes** des d'altres serveis.

A on derivar?

Els principals programes voluntaris a Catalunya són

- ✓ El SAH (i SAH Joves) de l'Ajuntament de Barcelona (per a homes que visquin o treballin a BCN)
- ✓ L'ARHOM de la Fundació AGI (Barcelona)
- ✓ Programa Ethos d'atenció a homes d'El Safareig (Cerdanyola del Vallès)
- ✓ Servei d'atenció psicològica per a homes (SAPH) del Consell Comarcal de l'Anoia (Igualada)
- ✓ Unitat de Masculinitats i Relacions Afectives de l'Institut d'Assistència Sanitària, Parc Hospitalari Martí i Julià (Salt)
- ✓ Servei d'Atenció a Homes (SAH) de l'Ajuntament de Tarragona
- ✓ El SAH-TE del Grup d'Esplai Blanquerna i el SAH-TE Joves de l'Associació Atzavara-arrels (Tortosa)
- ✓ El PAI-Homes de l'Associació Conexus (Barcelona)

Moltes gràcies per la vostra atenció!

Per preguntes o comentaris: heinrich@conexus.cat

Aquesta presentació es va realitzar amb el suport econòmic del Programa de Drets, Igualtat i Ciutadania de la Unió Europea per a al projecte REC-VAW-AG-2016/776919. El contingut d'aquesta presentació és responsabilitat exclusiva dels socis del projecte i en cap cas pot considerar-se que reflecteixi els punts de vista de la Comissió Europea.

Per a més informació: <https://www.work-with-perpetrators.eu/projects/engage>

Photos: istock.com

- ✓ Tenir la seguretat i el benestar de les víctimes / supervivents (dones i nens i nenes) com a prioritat en qualsevol pas del procés
- ✓ Ser conscients dels senyals o indicadors de la violència de gènere en el discurs i la conducta dels usuaris homes
- ✓ Respondre a qualsevol revelació i preguntar als homes sobre la violència de gènere
- ✓ Deixar clar, de manera respectuosa, que la violència és inacceptable i que és una elecció
- ✓ Tenir clar i transmetre a l'home que la violència de gènere inclou una sèrie de comportaments diferents, no només la violència física
- ✓ Ser conscients dels vostres sentiments respecte al comportament de l'home i no deixeu que interfereixin amb la vostra prestació d'un servei de suport: distingir el comportament de la persona i no jutjar-la

- ✓ Ser empàtic/a i comprensiu/va, però no col·ludir amb l'home: tenir en compte els mecanismes de minimització, negació i culpabilització de les víctimes i no caure en possibles manipulacions de la seva part
- ✓ Tenir en compte les barreres per reconèixer la seva violència i demanar ajuda (com la vergonya, el temor als processos de protecció a la infància) i validar qualsevol mostra de la seva responsabilitat
- ✓ Ser positiu/ves sobre la possibilitat de canvi i explorar les motivacions pròpies de l'home (incloent-hi els costos de la violència contínua per si mateix i els efectes sobre filles i fills)
- ✓ Establir un protocol de derivació a un programa per a agressors (o servei especialitzat similar) a la vostra zona i derivar-hi a l'home
- ✓ Si esteu en contacte amb ambdós membres de la parella, intentar no veure'ls junts i només parlar de la violència de gènere en sessions separades

La relació amb els homes que maltracten

Rebuig clar de les accions
violentes i de les creences que
les justifiquen

Acceptació de la persona i
intent de comprendre la seva
experiència i història

No caure en la temptació d'una postura de superioritat
professional o moral per “fer-los veure” el què “haurien de”
pensar o fer i així reproduir les mateixes pràctiques relacionals
basades en el poder que volem revisar

Homes que participen en un programa a través del sistema judicial

